

EI R2009:15

Energimarknadsinspektionens regelförenklingsarbete

Energimarknads
inspektionen

Energimarknadsinspektionen
Box 155, 631 03 Eskilstuna

Energimarknadsinspektionen EI R2009:15

Författare: Roger Husblad

Copyright: Energimarknadsinspektionen
Rapporten är tillgänglig på www.ei.se

Tryckt i Eskilstuna 2009

Förord

Den här rapporten redovisar dels på vilket sätt Energimarknadsinspektionen arbetar med regelförenklingar principiellt, dels redovisar vi konkreta exempel.

Rapporten är ett svar på ett regeringsbeslut (N2009/5847/MK), om uppdrag till departement och myndigheter att ta fram underlag till regeringens handlingsplan för regelförenkling. Strukturen i rapporten följer den från regeringen givna mallen.

Yvonne Fredriksson

Generaldirektör

Roger Husblad

Innehåll

1	Inledning	7
1.1	Beskrivning av myndighetens ansvarsområde.....	7
1.2	Mätningar av de administrativa kostnaderna.....	7
2	Utvecklingen av myndighetens regelförenklingsarbete under mandatperioden	9
2.1	Viktigaste åtgärder som vidtagits under 2007–2009 och planeras under 2010 för att nå 25-procentsmålet för företagets vardag.....	9
2.2	Hur görs prioriteringarna? Varför har just de åtgärder som redovisats valts ut?	10
3	Samråd med näringslivet	11
3.1	Genomförda samråd.....	11
3.2	Inriktningen på förenklingsförslagen från näringslivet	11
3.3	Uppföljning och återkoppling till näringslivet på lämnade förenklingsförslag	11
4	Redovisning av åtgärder	14
4.1	Nya åtgärder som tillkommit sedan handlingsplanen 2008/09.....	14
4.1.1	Åtgärder som minskar de administrativa kostnaderna	14
4.1.2	Övriga åtgärder som innebär en förändring i företagets vardag	15
4.2	Åtgärder som pågår eller planeras att genomföras efter 2010.....	15
4.2.1	Åtgärder som minskar de administrativa kostnaderna	15
4.2.2	Övriga åtgärder som innebär en förändring i företagets vardag	18
4.3	Åtgärder som genomförts 2010 eller som pågår eller planeras att genomföras under 2010	18
4.3.1	Åtgärder som minskar de administrativa kostnaderna	18
4.3.2	Övriga åtgärder som innebär en förändring i företagets vardag	23
4.4	Åtgärder som genomförts fram till och med 2009	23
4.4.1	Åtgärder som minskar de administrativa kostnaderna	23
4.4.2	Övriga åtgärder som innebär en förändring i företagets vardag	25

5	Åtgärder på EU-området	27
5.1	Nya förslag på förenklingsåtgärder på EU-nivå som tillkommit sedan handlingsplanen 2008/09	27
5.2	Pågående eller planerade förenklingsåtgärder på EU-nivå	27
6	Förslag på lag- eller förordningsändringar	28
6.1	Förslag på ändring av ellagen (1997:857).....	28
6.2	Förslag på ändring av elförordningen (1994:1250)	29
6.3	Förslag på ändring av naturgaslagen (2005:403)	30
6.4	Förslag på ändring av naturgasförordningen (2006:1043).....	30

1 Inledning

1.1 Beskrivning av myndighetens ansvarsområde

Energimarknadsinspektionen (EI) är tillsynsmyndighet över marknaderna för el, naturgas och fjärrvärme. Uppgiften är kontrollera att regelverk följs. Dessutom utformar EI regler, prövar och utfärdar tillstånd enligt ellagen (1997:857), naturgaslagen (2005:403) och lagen om vissa rörledningar (1978:160). Sedan den 1 juli 2008 har EI även tillsynsuppgifter baserade på en ny fjärrvärmelag (2008:263). Därutöver analyserar EI utvecklingen av energimarknaderna. Analyserna kan ligga till grund för förslag till ändringar av regelverk eller andra åtgärder så att el-, naturgas- eller fjärrvärmemarknaderna förbättras.

Viktiga principer för EI är att tillsynen ska vara planlagd, förutsägbar och öppen, samt att övervakning och analys är en del av tillsynen. För att kunna utföra tillsynsarbetet på ett bra sätt strävar EI efter en aktiv dialog med marknadens alla aktörer: energikunderna, energiföretagen och berörda myndigheter.

De gränsöverskridande, internationella frågorna inom energimarknaderna blir allt viktigare, både inom Norden och inom hela EU. EI har ett stort och aktivt engagemang i de internationella frågorna.

1.2 Mätningar av de administrativa kostnaderna

EI hade 2008 totalt 55 informationskrav fördelade på 17 författningar. Den totala kostnaden för företagen för dessa informationskrav var drygt 663 miljoner kr. Jämfört med 2006 innebar detta en ökning med knappt 36 miljoner kr eller ca 5,7 %. Anledningen till ökningen är nytillkomna lagkrav avseende avbrottsersättning för el, övervakningsplaner för el och naturgas, särredovisning av fjärrvärme samt rapportering avseende naturgas.

Följande sex informationskrav medförde 2008 en kostnad på knappt 573 miljoner kr, eller 86,4 % av den totala kostnaden:

Författningar	Författningstitel	Informationskrav	Kostnad (Miljoner kr?)
STEMFS 2003:31 ¹	Föreskrifter och allmänna råd om lämnande av vissa uppgifter för bedömning av nättariffers skälighet	Årlig rapportering av uppgifter för bedömning av nättariffers skälighet	232 413

¹ Upphävd i mars 2009 genom EIFS 2009:1

Författningar	Författningstitel	Informationskrav	Kostnad (Miljoner kr?)
SFS 1997:857	Ellag	Skyldighet att mäta och beräkna överförd el	108 915
SFS 1995:1145	Förordning om redovisning av nätverksamhet	Anläggningsregister	75 940
EIFS2008:1	Föreskrifter och allmänna råd om mätning och rapportering av överförd naturgas samt anmälan om leverans och balansansvar	Rapportering	64 863
SFS 1997:857	Ellag	Risk- och sårbarhetsanalys; Åtgärdsplan	46 331
SFS 1997:857	Ellag	Anmälan av leverans	44 214

Värt att framhålla är att enbart genom upphävandet av STEMFS 2003:3 i mars 2009 minskar den totala kostnaden för företagen med ca 35 %.

2 Utvecklingen av myndighetens regelförenklingsarbete under mandatperioden

2.1 Viktigaste åtgärder som vidtagits under 2007–2009 och planeras under 2010 för att nå 25-procentsmålet för företagens vardag

Inledningsvis kan nämnas att EI är en nybildad tillsynsmyndighet, verksam sedan 1 januari 2008. EI har knappt 100 anställda. Tidigare var EI en del av Statens energimyndighet.

EI är en i huvudsak regelstyrd myndighet, med en lagstiftning som är i ständig förändring och med en stark koppling till EU:s regelverk som för varje år blir allt mer omfattande på EI:s verksamhetsområde. Under 2009 har det s.k. tredje energimarknadspaketet, som består av två direktiv och tre förordningar, antagits. Genom denna lagstiftning kommer EI att behöva ta in ytterligare uppgifter från företagen. EI kommer därför inom en överskådlig framtid inte att kunna bidra till att företagens administrativa börda minskar vad gäller regelmängden.

Av det skälet är det desto viktigare för oss att ha mycket goda rutiner för hur vi kan förenkla för företagen på bästa möjliga sätt inom den regelutveckling som pågår.

En del i de nya rutinerna består i att tydliggöra vikten av att alltid sträva efter att göra det enkelt för de företag som berörs av vår verksamhet. Det har bland annat lett till att verksamhetsplanen lyfter fram vikten av att rutinmässigt ha regelförenkling i åtanke i vårt arbete. Där framgår att vi, i all vår verksamhet, strävar efter:

- ett så enkelt regelverk som möjligt,
- så få rapporteringstillfällen som möjligt för företagen,
- att främja självreglering genom samarbete och förutsägbarhet,
- planlagd tillsyn så att företagen kan förutse vilka arbetsinsatser som krävs,
- största möjliga samverkan mellan myndigheter (t.ex. använda varandras insamlade uppgifter),
- största möjliga återanvändning av befintlig information samt
- att risken för allvarliga fel är grunde för all tillsyn och avgör tillsynens inriktning och omfattning.

Utöver ovanstående har EI som rutin att koppla externa referensgrupper till allt utvecklingsarbete som berör föreskriftsarbete och därtill hörande regel- och rutinutveckling. Vi har också under flera års tid fäst stor vikt vid att delta i externa aktiviteter i största möjliga mån för att förklara och ta emot synpunkter. Vi gör också personliga företagsbesök när vi har möjlighet.

Sedan hösten 2008 har EI, i mallen för upprättande av konsekvensbeskrivningar, lagt till en särskild paragraf om regelförenkling.

EI:s fem viktigaste beslut om åtgärder för regelförenkling har fattats inom följande områden:

- Inrapportering av uppgifter för bedömning av elnätstariffer
- Förhandsreglering av elnätstariffer
- Förhandsreglering av naturgastariffer
- Beslut i prövningsärenden för elanslutning
- Koncessionsärenden för el, särskilt avseende vindkraftanslutning

2.2 Hur görs prioriteringarna? Varför har just de åtgärder som redovisats valts ut?

Prioriteringarna har gjorts utifrån ställningstaganden kring att

- nya föreskrifter ska uppfylla lagens mening,
- EI inte ska avkräva företagen uppgifter som inte kommer till nytta för myndighetens tillsynsverksamhet,
- inrapporteringsrutiner ska utvecklas för att på minsta möjliga sätt öka bördan för berörda företag, t.ex. utnyttjande av e-legitimation vid inrapportering.

En viktig förändring är den som framgår under 2.1, att EI numera tydligt i verksamhetsplanen lyfter fram vikten av regelförenkling. Detta innebär att vid varje beslut, som är av den karaktären att det berör företag, gör EI numera regelmässigt ett övervägande om möjligheten till förenkling för företagen. Se vidare 2.1.

EI:s chefsjurist har vid två tillfällen under 2009 samlat chefsjuristerna vid Elsäkerhetsverket, Energimyndigheten och Affärsverket svenska kraftnät för att gemensamt lägga en grund för rutinmässig koordinering mellan myndigheterna, på alla plan där så är möjligt.

3 Samråd med näringslivet

3.1 Genomförda samråd

EI har som rutin att koppla externa referensgrupper till allt utvecklingsarbete som berör föreskriftsarbete och där tillhörande regel- och rutinutveckling. De externa referensgrupperna består av representanter för berörda företag. Myndigheten har därutöver inga särskilda samråd avseende regelförenklingar med näringslivet.

3.2 Inriktningen på förenklingsförslagen från näringslivet

Näringslivet har gjort en sammanställning över förslag på regelförenklingar "Näringslivets förenklingsförslag". De förslag som berör EI är:

- Behovet av särskild rapport naturgas enligt förordningen (2000:671) om redovisning och revision av överföring av naturgas och lagring av naturgas för annans räkning (förslag 31).
- Samordning och minskning av inrapporterade uppgifter berör även förslagen 38-40. Om uppgifterna behövs för inspektionens verksamhet måste dock data vara uppdelat efter de enheter som granskas.
- Helt elektronisk Nätnyttorapportering enligt STEMFS 2003:3 (förslag 47).
- Påminnelse om kvartalsrapportering av naturgasavgift enligt NUTFS 2000:7 (förslag 50).
- Gemensamt mätsystem el, enligt ellagen (1997:857) och förordningen (1999:716) om mätning, beräkning och rapportering av överförd el (förslag 53).

3.3 Uppföljning och återkoppling till näringslivet på lämnade förenklingsförslag

EI har tagit ställning till de förenklingsförslag som framgår av "Näringslivets förenklingsförslag", i de delar som direkt berör myndigheten. Samtliga dessa förslag bygger på NUTEK:s mätningar.

Redovisning och revision av överföring av naturgas och lagring av naturgas

Förslag

Förordning (2000:671) om redovisning och revision av överföring av naturgas och lagring av naturgas för annans räkning: 2 §: Bilaga till årsrapport/förvaltningsberättelse: Särskild rapport. Företagen har svårt att se nyttan för den egna verksamheten.

Kommentar

Behovet av och innehållet i särskilda rapporten kommer att ses över i samband med en generell översyn av företagens inrapportering av uppgifter till myndigheten samt i samband med implementeringen av den beslutade förhandsregleringen av naturgasnätstariffer under 2010. Den generella översynen pågår, men eftersom det ännu inte står helt klart vilka uppgifter företagen behöver rapportera till EI med anledning av den nya förhandsregleringen av naturgastariffer har EI ännu inte funnit anledning att titta närmare på Särskilda rapporten naturgas. Den totala kostnaden för årsrapporteringen avseende naturgas är 284 655 kr, varför besparingspotentialen handlar om en del av den summan.

Samordning och minskning av inrapporterade uppgifter

Arbetet med den generella översynen av inrapporteringar som görs till inspektionen pågår. Som nämnts ovan är det ännu inte klart vilka uppgifter som behövs i den kommande förhandsregleringen av naturgastariffer, varför samordningen med Särskilda rapporten naturgas ännu inte har kunnat göras. Samma sak gäller för den kommande förhandsregleringen av elnätstariffer. Även här avser EI att göra en samordning med de data som idag rapporteras in i Årsrapporten och Särskilda rapporten.

Lämnande av vissa uppgifter för bedömning av nättariffers skälighet

Förslag

STEMFS 2003:3 Statens energimyndighets föreskrifter och allmänna råd om lämnande av vissa uppgifter för bedömning av nättariffers skälighet (1 § Årlig rapportering av uppgifter för bedömning av nättariffers skälighet): Här kan rapporteringen effektiviseras. Intervjuföretagen föredrar en helt digital process för uppfyllandet av informationskravet. Exempelvis e-tjänster och en helt nätbaserad process på myndighetens hemsida är förbättringar som kan ske i detta avseende.

Kommentar

De data som behövs för den nya regleringen ska i görligaste mån samordnas med övrig inrapportering och företrädesvis ske elektroniskt. Inrapporteringen till Nätnyttomodellen har tagits bort redan fr.o.m. tariffåret 2008 (som skulle ha rapporterats 2009). Detta innebär en mycket stor minskning av volymen data som elnätsföretagen behöver rapportera till inspektionen.

Kvartalsrapportering med uppgift att ligga till grund för naturgasavgift

Förslag

För NUTFS 2000:7 6 § Kvartalsrapportering med uppgift att ligga till grund för naturgasavgift skulle det vara önskvärt med en påminnelse om betalning innan naturgasavgiften ska vara betald.

Kommentar

EI kommer att utreda förslaget närmare. Kvartalsrapporteringen har en total kostnad på 20 207 kr.

Rapportering av mätning av mängden överförd el etc.

Förslag

Ellagen (1997:857) 3 kap. 10 § och Förordning (1999:716) om mätning, beräkning och rapportering av överförd el: Rapportering av mätning av mängden överförd el etc.: De intervjuade företagen önskar att Svenska kraftnät skulle konstruera ett mätsystem gemensamt för alla aktörer, som levereras till samtliga användare. Innan lagar och föreskrifter ändras marginellt, så borde en prognos utföras för att utreda vilka eventuella kostnader förändringar kan innebära för företagen.

Förslaget följs av följande kommentar: Utveckling och försäljning av mätvärdesinsamlingssystem är en kommersiell verksamhet och ingår på en konkurrensutsatt marknad. Svenska kraftnät har inget sådant uppdrag och bör inte heller ha det av konkurrensmässiga skäl. Frågan om att göra en kostnadsprognos för de förändringar som även en marginell ändring av lagar och föreskrifter kan tänkas medföra är en uppgift för föreskrivande myndighet, dvs. EI. Förslaget överlämnas till EI.

Kommentar

Skyldigheten att mäta och beräkna överförd el är EI:s näst mest kostsamma informationskrav med en kostnad på 108 914 807 kr. Det är sannolikt att det finns en besparingspotential här och en besparing på 10 % skulle innebära en minskning av kostnaderna på 10 891 480 kr. Systemet med mätning och beräkning av överförd el är dock komplext, varför det är svårt att enkelt göra en uppskattning av besparingspotentialens storlek. EI kommer under 2010 att se över föreskrifterna.

4 Redovisning av åtgärder

4.1 Nya åtgärder som tillkommit sedan handlingsplanen 2008/09

4.1.1 Åtgärder som minskar de administrativa kostnaderna

Elektronisk signatur

Syfte

Förenkla inrapportering av årsrapporter avseende fjärrvärme

Beskrivning

EI har inte ännu anpassat sitt inrapporteringssystem Neon för elektronisk signatur vid inrapportering av årsrapport avseende fjärrvärme, som myndigheten bemyndigats i förordning (2006:1203) om redovisning av fjärrvärmeverksamhet. När detta sker blir det en förenkling för företagen.

Påverkan på administrativa kostnader

Ej beräknat

Övriga effekter

Ej känt

Tidplan

Tidigast 2010

Översyn av mätföreskrifter för el

Syfte

Identifiera möjligheter till förbättringar och förenklingar i föreskrifterna.

Beskrivning

EI planerar att genomföra ändringar i Statens energimyndighets föreskrifter och allmänna råd om mätning, beräkning och rapportering av överförd el (STEMFS 2007:5). Ändringarna i mätföreskriften kommer att ske i samråd med branschen.

Påverkan på administrativa kostnader

Ej beräknat, men föreskrifterna i sin helhet har en kostnad på 108 914 807 kr.

Övriga effekter

Enklare och säkrare hantering av mätvärden, vilket främjar hela elmarknadens funktion.

Tidplan

Under 2010. EI har kallat berörda parter till ett möte för att diskutera förändringar under december 2009.

Översyn av årsrapport för el

Syfte

Identifiera möjligheter till förenklingar i rapporteringen

Beskrivning

EI planerar att se över möjligheten till förenklingar i Närings- och teknikutvecklingsverkets föreskrifter och allmänna råd om redovisning av nätverksamhet (NUTFS 1995:1 ändrad genom NUTFS 1998:1)

Påverkan på administrativa kostnader

Ej beräknat

Övriga effekter

Ej känt

Tidplan

Hösten 2010

4.1.2 Övriga åtgärder som innebär en förändring i företagens vardag

Inget att redovisa.

4.2 Åtgärder som pågår eller planeras att genomföras efter 2010

4.2.1 Åtgärder som minskar de administrativa kostnaderna

Förhandsreglering av elnätstariffer

Syfte

Uppfyllande av krav på reglering av nättariffer enligt direktiv 2003/54/EG

Beskrivning

Idag granskas elnätstariffer i efterhand av EI. Från och med 2012 ändras detta, elnätstarifferna ska då granskas på förhand. Det medför bland annat att transparensen för regleringen av elnätstariffer kommer att öka, vilket bör resultera i färre (för alla parter betungande) överklaganden än idag. Dessutom inrättas ett enklare inrapporteringsförfarande för företagen i och med att rapporteringen slås ihop med årsrapporterna. En stor fördel med den nya förhandsregleringen är att denna baseras på företagets verkliga anläggningstillgångar. Företagen behöver alltså bara vid regleringens början inventera och rapportera alla sina anläggningstillgångar. Därefter behöver förändringar i anläggningsmassan rapporteras. En annan fördel är att regleringen omfattar fyraåriga tariffperioder, varför företagen endast behöver rapportera in sin förväntade intäktsram, samt vilka uppgifter denna beräknats på, vart fjärde år.

Påverkan på administrativa kostnader

Den administrativa bördan för företagen beräknas bli jämförbar med den som årsrapporten medför. Bördan uppkommer vid varje tillfälle som rapportering sker, dvs. var fjärde år, samt vid omprövningar. Gissningsvis innebär det 2–3 rapporteringstillfällen per företag och period. Den nuvarande årsrapporten bedöms kunna revideras med start 2010 med anledning av övergången till intäktsramar. Den totala rapporteringsbördan bör därför inte fördubblas.

Övriga effekter

Ökad förutsägbarhet av de ekonomiska villkoren för nätföretagen samt deras kunder

Tidplan

Träder i kraft 1 januari 2012.

Koncessionsärenden för el

Syfte

Inom ramen för statens utredningsarbete har EI verkat för en mer ändamålsenlig lagstiftning, så att koncessionsinstitutet kan anpassas till dagens behov med syfte att minska de administrativa kostnaderna och behovet av personalresurser.

Av Energinätsutredningens (M 2006:03) slutbetänkande *Koncessioner för el- och gasnät* (SOU 2009:48) framgår:

- a) Genom att åstadkomma en enklare remisshantering och ändrade regler för omprövning kommer elnätsföretagens administrativa belastning att minska.

- b) Troligen kommer även handläggningen av koncessionsärenden att kunna förenklas genom minskade krav på miljöprövning och miljökonsekvensbeskrivningar (MKB) i vissa fall.

Beskrivning

Koncessionsinstrumentet har funnits i ellagstiftningen sedan 1902. EI har deltagit i Energinätsutredningen för att koncessionsinstrumentet ska anpassas till dagens behov. Detta skulle minska antalet förlängningsansökningar med uppskattningsvis två tredjedelar. Slutbetänkandet kom i maj 2009. Den totala kostnaden för förlängning och tillfällig förlängning av nätkoncessioners giltighet är 208 844 kr.²

Ett förslag från utredningen är att den återkommande omprövningen efter 40 år till stora delar ska upphöra och ersättas med ett tillsvidarettillstånd. Det skulle innebära att de administrativa kostnaderna i det avseendet minskar avsevärt. Utredningen anser också att de minskade kraven avseende MKB:n kommer att minska de administrativa kostnaderna. Däremot anser inte utredningen att själva remisshanteringen kommer att minska de administrativa kostnaderna.

Påverkan på administrativa kostnader

Uppskattas till -139 229 kr

Övriga effekter

Handläggningstiderna kommer att minska avsevärt. Förslag a) innebär förändringen att många ärenden inte behöver öppnas hos EI och att flera av de förlängningsärenden som trots allt kommer in kan hanteras mer effektivt.

Enligt utredningen bör handläggningstiderna bli avsevärt förkortade eftersom antalet ärenden hos EI kommer att minska. De förlängningsärenden som fortfarande kommer att komma in bör därmed kunna hanteras mer effektivt. Det innebär för vissa ärenden att behovet av koncession helt faller bort, men å andra sidan så kommer EI att i vissa fall att behöva lämna bindande besked om koncessionsplikt men det är ändå ett administrativt avsevärt enklare förfaringssätt.

Förslag b) tar sikte på de dubbelprövningar som ibland har skett i olika instanser – miljödomstol och EI – samt dagens regelverk som ställer samma krav på MKB:er oavsett ledningens spänningsnivå. Förändringarna innebär att den administrativa belastningen minskar inte bara för nätföretagen utan även för EI och andra berörda myndigheter.

² Det finns ca 3000 nätkoncessioner. Med en giltighetstid på 40 år borde det varje år komma in ca 75 ansökningar om förlängning. Beräkningen är däremot gjord på värdet 43 st. Vidare är tydligen endast den interna kostnaden i nätföretaget medräknad (660 minuter per ansökan). En stor del av kostnaden är externa konsultkostnader, som inte är redovisade i Malin. Besparingen blir således väsentligt större än den redovisade beräkningen.

Följderna av utredningens förslag avseende MKB innebär att koncessionshandläggningen hos EI kommer att kräva mindre resurser såväl ur ett administrativt som ur ett handläggarperspektiv, eftersom det absoluta kravet på en MKB för luftledningar upp till och med 50 kV spänning och jordkablar upp till och med 130 kV spänning tas bort. I stället ska ett samråd med berörd länsstyrelse ske i frågan om en MKB ska upprättas eller inte.

Om förslaget om tillåtlighetsprovning vid strukturförändringar går igenom påverkar det resursfördelningen. Enligt utredningen bör det leda till resursbesparingar. EI anser dock att för EI:s del kommer tillåtlighetsprovningen att kräva ökade resurser eftersom EI dels ska bereda den övergripande provningen åt regeringen, dels meddela de koncessioner som ingår.

Att ärendena kommer att överklagas till allmän förvaltningsdomstol kan leda till att ärendena avgörs snabbare och följaktligen även prejudicerande domar snabbare. En förutsättning är dock att domstolarna får tillräckliga resurser för att snabba på processen.

Tidplan

Föreslås träda i kraft 2010.

4.2.2 Övriga åtgärder som innebär en förändring i företagens vardag

Inget att redovisa.

4.3 Åtgärder som genomförts 2010 eller som pågår eller planeras att genomföras under 2010

4.3.1 Åtgärder som minskar de administrativa kostnaderna

Förhandsreglering av naturgastariffer

Syfte

Uppfyllande av krav på reglering av tariffer för överföring och lagring av naturgas enligt naturgaslagen.

Beskrivning

Ny metod för bedömning av naturgastariffers skälighet antogs i december 2008. Transparensen gällande regleringen av gasnätstariffer kommer att öka. Även regleringen av gasnätstariffer kommer att baseras på företagens verkliga anläggningstillgångar. Företagen behöver alltså bara vid regleringens början kartlägga och rapportera alla sina anläggningstillgångar. Därefter behöver förändringar i anläggningsmassan rapporteras. Även här omfattar regleringen

fyraåriga tariffperioder varför företagen endast behöver rapportera in sin förväntade intäktsram, samt vilka uppgifter denna beräknats på, var fjärde år samt vid tillsynsperiodens slut.

Påverkan på administrativa kostnader

Den administrativa bördan för företagen beräknas bli jämförbar med den som årsrapporten medför. Bördan uppkommer vid varje tillfälle som rapportering sker, dvs. var fjärde år före och efter tillsynsperiodens slut. Den nuvarande årsrapporten bedöms kunna revideras med start 2011 med anledning av övergången till en reglering med intäktsramar. Den totala rapporteringsbördan bör därför inte fördubblas.

Övriga effekter

Ökad förutsägbarhet av de ekonomiska villkoren för nätföretagen samt deras kunder

Tidplan:

Träder i kraft 2010.

Beslut i prövningsärenden för elanslutning

Syfte

Ökad förutsägbarhet samt uppfyllande av krav på handläggningstider enligt direktiv 2003/54/EG

Beskrivning

EI beslutar om prövningsärenden i de fall en part vill pröva villkoren för elanslutning till en fastighet.

- a) EI har ett projekt för att förenkla den schablonmetod som idag används vid prövning av dessa ärenden. Projektet ska ta fram en metod som är enkel och förutsägbar för både kunder och nätföretag, och som når en god acceptans av alla parter.
- b) EI kommer i december 2009 att fatta beslut om EI:s nya metod och börja fatta beslut i de ärenden som EI låtit vila i avvaktan på fullständig domstolspraxis. Fördelen för företagen är att EI med den nya metoden relativt snabbt kan behandla de vilande ärendena.

För närvarande finns det ca 1800 ärenden avseende prövning av kostnaden för anslutning till elnäten. En uppskattning är att varje prövningsärende belastar nätföretagen med totalt ca 10 000 kr i administrativa kostnader. Inriktningen är att den nya schablonmodellen ska lösa flertalet av dessa ärenden. Besparingen är

främst av engångskaraktär, eftersom ny tillströmning av ärenden är begränsad. Kostnaden för dessa ärenden är inte med i Malin.

Påverkan på administrativa kostnader

Tiden för elnätsföretagens administration av prövningsärenden (yttranden), inklusive kostnaden för juridisk handläggning, bör minska avsevärt på både kort och lång sikt.

Elnätsföretagens administrativa kostnader kommer att minska med den nya modellen eftersom uppgiftsinlämningen till EI blir enklare. EI kommer inte att kräva lika många uppgifter av elnätsföretagen som idag. Om nätföretagen godtar den nya modellen kommer processen för elnätsföretagen med att ta fram offerter att bli lättare genom att kostnaderna och handläggningstiden minskar. EI tror även att den nya modellen kommer att bidra till att det blir färre domstolsprocesser, vilket kommer att spara pengar både åt staten och elnätsföretagen.

Närmare kostnadsbesparing ger - ca 18 000 000 kr i engångsbesparing.

Övriga effekter

Med den nya modellen kommer handläggningstiderna för befintliga och kommande ärenden att förkortas. Kunderna kommer också att gynnas av den nya modellen eftersom den är förutsägbar, enkel och lätt att förstå. Kunderna kommer att kunna få besked direkt av elnätsföretaget om kostnaden för den aktuella elanslutningen och enkelt förstå om det finns anledning att överpröva avgiften hos EI. Elnätsföretagen kan välja att tillämpa EI:s metod alternativt ha metoder med avgifter lägre än de som EI fastställer om de vill vara säkra på att slippa prövningsärenden.

Tidplan

Projektet startades hösten 2008. Avslut första halvåret 2010, men stora delar klara hösten 2009.

Övervakningsplaner

Syfte

Förenkla inrapporteringskrav för nätföretagen samt befria nätföretag med färre än 20 000 abonnenter från inrapporteringskravet.

Beskrivning

EI lämnar två förslag till regeringen:

Ett bemyndigande från regeringen där EI kan utforma hur inrapportering av övervakningsrapporter till myndigheten ska ske, vilket vi har för avsikt att utforma

elektroniskt, samt att vi kan beskriva form och utförande. En elektronisk inrapportering underlättar företagens administration.

Ett undantag från inrapportering av övervakningsplaner för elnätsföretag med 20 000 elabonnenter eller färre. På så vis får cirka 120 elnätsföretag en lägre administrativ börda. Fortfarande täcks dock 80–85 % av Sveriges elabonnenter av den samlade övervakningsrapporteringen. Beslut om undantag från inrapportering av övervakningsplaner för företag med 20 000 elabonnenter eller färre har inte fattats.

Inspektionens förslag innebär dels att 70 % av nätföretagen inte behöver rapportera alls, dels att resterande 30 % får en minskad kostnad med uppskattningsvis en tredjedel. Enligt databasen Malin är kostnaden för informationskravet 458 175 kr.

EI har från och med 2009 års inrapportering tagit fram en mall i Word för den årliga rapporten. Denna är inte obligatorisk att använda, utan är avsedd att vara ett hjälpmedel för dem som vill använda den.

Påverkan på administrativa kostnader

Uppskattas till -366 540 kr

Övriga effekter

Enhetligt rapporteringssystem lika för såväl elnäts- som gasnätsföretag.

Tidplan

Vet ej i dagsläget.

Inrapportering av elhandelspriser

Syfte

Förenklad inrapportering av elhandelspriser

Beskrivning

Sedan januari 2008 ska Sveriges elhandlare enligt lag rapportera in priser och villkor för slutkonsument till EI. EI publicerar dessa på www.elpriskollen.se. EI strävade under planeringsstadiet efter att göra företagens inrapportering så enkel som möjligt både avseende de parametrar som rapporteras och den tekniska överföringen. För att nå dit vi har kommit idag genomförde vi följande åtgärder:

- Elhandlare och representanter för elkonsumenter var med i det inledande projektets referensgrupp. Referensgruppens roll var oerhört viktig för att myndigheten på relativt kort tid kunde lansera Elpriskollen. EI har valt att

involvera referensgruppen även i den fortsatta utvecklingen av Elpriskollen. EI träffar referensgruppen två gånger per år.

- EI avsatte i ett tidigt projektskede en heltidstjänst som möjliggjorde att myndigheten var lättillgänglig för frågor och synpunkter från referensgruppen. Från och med 2009 är två heltidstjänster avsatta för arbetet med Elpriskollen.
- Myndighetens IT-avdelning (placerad på Energimyndigheten) var med från projektstart. Det innebar att den tekniska utvecklingen kunde börja relativt tidigt, och kunde därmed stå i samklang med utvecklingen av projektets sakfrågor.

Påverkan på administrativa kostnader

Elpriskollen har självklart medfört en något ökad administrativ arbetsuppgift för elhandlarna. Men genom att vi rutinmässigt strävar efter att åstadkomma enklast möjliga inrapporteringsförfarande, och genom att de flesta elhandlare redan hade samma uppgifter på sina egna hemsidor och var vana att rapportera till Konsumentverkets hemsida, samt att myndigheten byggde upp ett tekniskt rapporteringssystem med hjälp av e-legitimation, bedömer vi att de administrativa kostnaderna för elhandlarna har kunnat hållas nere.

En översyn av föreskriften avseende inrapportering av elpriser pågår för att lätta den administrativa börda som rapporteringen kan innebära. EI föreslår att antalet avtalsformer som ska rapporteras in till EI minskas från nuvarande 11 avtalsformer till 9. 2008 var den totala kostnaden för informationskravet 267 821 kr.

Övriga effekter

Ej känt

Tidplan

Föreskriftsändringarna planeras att träda i kraft under första halvåret 2010. Parallellt med föreskriftsarbetet pågår en uppdatering av webbsidan. Denna beräknas att vara färdig under 2010.

Risk- och sårbarhetsanalyser samt åtgärdsplaner

Syfte

Förenklad inrapportering för företagen

Beskrivning

EI begärde en lagändring för att underlätta för företagen. EI föreslog att endast en kortfattad redovisning baserad på risk- och sårbarhetsanalyserna samt

åtgärdsplanerna skulle behöva lämnas till myndigheten. EI:s förslag till omformulering av 3 kap. 9 c § ellagen finns med i prop. 2009/10:51.

Påverkan på administrativa kostnader

Den totala kostnaden för informationskravet var 46 330 720 kr under 2008. Eftersom ingen inrapportering till EI hittills har skett är det dock svårt att bedöma den kostnaden.

Övriga effekter

Ej känt

Tidplan

Den föreslagna lagändringen föreslås träda i kraft den 1 april 2010.

4.3.2 Övriga åtgärder som innebär en förändring i företagets vardag

Inget att redovisa.

4.4 Åtgärder som genomförts fram till och med 2009

4.4.1 Åtgärder som minskar de administrativa kostnaderna

Inrapportering av uppgifter för bedömning av elnätstariffer

Syfte

Förenklad och förutsägbar tillsyn av elnätstariffer

Beskrivning

Från och med 2012 kommer Sverige att tillämpa en förhandsreglering av elnätstarifferna. Riksdagsbeslut om detta väntas under våren 2009. Inspektionen har den 29 januari 2009 beslutat att upphöra med tillämpningen av Nätnyttomodellen, varför uppgiftsinsamlingen minskar avsevärt. Fram till 2012 avser EI att reglera nättarifferna med hjälp av övrig information som nätföretagen rapporterar in, bl.a. årsrapporter.

Påverkan på administrativa kostnader

-232 412 763 kr

Övriga effekter

Minskad arbetsbörda för nätföretagen.

Tidplan

Föreskriften STEMFS 2003:3 upphävdes i mars 2009.

Bedömning av elnätstariffers skälighet, ärenden för åren 2003 – 2008

Syfte

Avsluta pågående tvister och tillsynsärenden avseende elnätstariffer.

Beskrivning

Förlikning har nåtts i målen avseende 2003. Rättsprocesserna avseende år 2003 har avslutats och flertalet ärenden avseende 2004–2008 har avslutats våren 2009. Aktuella företag åtar sig frivilligt att justera avgifterna för åren 2003–2008. Skriftväxlingen i målen har varit mycket omfattande. Det är omöjligt att göra en beräkning på hur mycket en fortsatt rättsprocess skulle ha kostat de berörda företagen. Ca 10 000 000 kr är en försiktig uppskattning med hänsyn till målen komplexitet. Kostnaden för dessa ärenden är inte med i Malin.

Påverkan på administrativa kostnader

- ca 10 000 000 kr i engångsbesparing

Övriga effekter

Förlikningen innebär att sammanlagt omkring 140 miljoner kronor återförs till elkunderna.

Tidplan

December 2008–maj 2009

Koncessionsärenden för vindkraftanslutning

Syfte

Enklare hantering av koncessionsfrågor avseende vindkraftsanslutningar

Beskrivning

Vid handläggning av sådana koncessionsärenden för vindkraftanslutning där en tillåtlighetsprovning redan gjorts, avstår EI från att göra samma provning.

Nya regler (SFS 2008 897) om icke koncessionspliktiga elnät innebär en förenkling för nätföretagen och vindkraftsproducenter, eftersom det interna nätet i en vindkraftspark inne behöver uppföras med stöd av koncession. Behovet av koncession har därmed helt fallit bort, men i vissa fall kan inspektionen komma att

behöva lämna bindande besked om koncessionsplikt. Detta är dock ett administrativt avsevärt enklare system.

Påverkan på administrativa kostnader

EI har svårt att beräkna kostnadsbesparingen, men kostnaderna bör minska i någon mån eftersom tillståndsprocessen går fortare och kräver mindre arbete av företagen.

De nya reglerna om icke koncessionspliktiga elnät innebär att de administrativa kostnaderna i det avseendet minskar avsevärt.

Övriga effekter

Förenklingen är en liten pusselbit i det övergripande nationella målet att främja svensk vindkraftsutbyggnad. Förenklingen innebär också ett minskat arbete för remissinstanser.

Angående dubbelprövningar där prövningen sker i olika instanser – miljödomstol och inspektionen – samt med stöd av dagens regelverk föreslår utredningen förändringar som innebär att den administrativa belastningen minskar inte bara för elnätsföretagen utan även för inspektionen och andra berörda myndigheter. Genom att man redan i vindkraftsprövningen kan göra en utredning om anslutningsledningarna och att Miljödomstolen samtidigt fattar beslut även om sträckningen på ledningarna. Därmed behöver inte inspektionen göra någon miljöbedömning eller sträckningsbedömning. Däremot ska inspektionen pröva sökandens lämplighet och meddela koncession.

Tidplan

Trädde i kraft 2009.

4.4.2 Övriga åtgärder som innebär en förändring i företagets vardag

Bättre service och tillgänglighet: webbplatsen

EI har förbättrat sin information till företag i och med den revision som skedde av webbplatsen under 2008. I revisionen lade vi framför allt fokus vid de webbsidor som riktar sig till företagen. Ett fortsatt utvecklingsarbete under 2009 innebär ytterligare förbättringar på dessa webbsidor.

Bättre service och tillgänglighet: telefon- och e-postrutiner

EI har under 2008 genomfört en förändring av de interna rutinerna avseende telefon och e-post, med avsikt att det tydligt ska framgå när vi är på möten, bortresta osv., och vem som kan kontaktas i stället.

**Bättre service och tillgänglighet, samt ökad transparens:
företagsbesök**

EI har en uttalad ambition att öka dialogen mellan myndigheten och energiföretagen. Det betyder att alla medarbetare, inte minst generaldirektören, numera gör fler företagsbesök än tidigare. I den höjda ambitionen kring ökad dialog ingår också ett ökat deltagande på nationella och internationella konferenser och seminarier.

5 Åtgärder på EU-området

5.1 Nya förslag på förenklingsåtgärder på EU-nivå som tillkommit sedan handlingsplanen 2008/09

Inget att redovisa.

5.2 Pågående eller planerade förenklingsåtgärder på EU-nivå

Åtgärder på EU-området för EI:s vidkommande rör det tredje inre marknadspaketet för energi som antogs under sommaren 2009. Paketet innebär en väsentligt förändrad verksamhet för EU:s tillsynsmyndigheter, vilket i sin tur får stor påverkan på energiföretagen. Viktigt att notera i detta sammanhang är följande:

Det tredje inre marknadspaketet innebär både ett bredare och djupare ansvarsområde för tillsynsmyndigheterna, vilket enligt EI:s mening skulle effektivisera tillsynen. Förslaget innebär dock en, för Sverige, annorlunda typ av tillsynsmyndighet med ett betydligt större fokus på övervakning och kontroll förutom tillsynen. Det innebär att en sektorsmyndighet med långtgående ansvar skapas. EI bedömer det nödvändigt att gränstytorna mellan berörda myndigheter särskilt beaktas. De legala och förvaltningsmässiga förutsättningarna för en sådan övervakande och kontrollerande roll måste utredas vidare.

Konsekvensen är att tillsynsmyndigheternas övervaknings- och kontrollfunktion markant förstärks. Detta innebär i sin tur att en ökad detaljreglering av företagen på marknaden blir nödvändig för att inspektionen ska kunna uppfylla alla de krav som ställs i direktiven för el- och gasmarknaderna.

Sverige ifrågasatte i remissförfaranden – både via regeringen och EI – starkt förslaget på ett flertal punkter. En av dessa gäller de ökade inrapporteringskrav som särskilt de små företagen kommer att uppleva som betungande.

EI kommer att söka bidra till största möjliga enkelhet när det tredje inre marknadspaketet träder i kraft. Våra principer om dialog och enkla rutiner kommer att ligga till grund för alla överväganden vid implementering. EI deltar för närvarande i den utredning, Nya el- och gasmarknadsutredningen (N 2009:04), som utreder vad som krävs för att Sverige ska implementera den nya lagstiftningen.

6 Förslag på lag- eller förordningsändringar

6.1 Förslag på ändring av ellagen (1997:857)

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 17 § ellagen (1997:857) ska ha följande lydelse.

3 kap. 17 §

<i>Nuvarande lydelse</i>	<i>Föreslagen lydelse</i>
<p>Den som har nätkoncession <i>skall</i> upprätta en övervakningsplan och se till att övervakningsplanen följs.</p> <p>Av övervakningsplanen <i>skall</i> det framgå vilka åtgärder som <i>skall</i> vidtas för att motverka diskriminerande beteende gentemot övriga aktörer på elmarknaden. I planen <i>skall</i> särskilt anges de särskilda skyldigheter som de anställda har för att detta mål <i>skall</i> uppnås.</p> <p>Koncessionshavaren <i>skall</i> årligen upprätta en rapport över de åtgärder som vidtagits enligt planen. Rapporten <i>skall</i> offentliggöras samt ges in till nätmyndigheten.</p> <p>Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, nätmyndigheten får meddela närmare föreskrifter om innehållet i övervakningsplanen <i>och</i> om offentliggörandet av den årliga rapporten.</p>	<p>Den som har nätkoncession <i>och vars samlade elnät har minst 20 000 elanvändare ska</i> upprätta en övervakningsplan och se till att övervakningsplanen följs.</p> <p>Av övervakningsplanen <i>ska</i> det framgå vilka åtgärder som <i>ska</i> vidtas för att motverka diskriminerande beteende gentemot övriga aktörer på elmarknaden. I planen <i>ska</i> särskilt anges de särskilda skyldigheter som de anställda har för att detta mål <i>ska</i> uppnås.</p> <p>Koncessionshavaren <i>ska</i> årligen upprätta en rapport över de åtgärder som vidtagits enligt planen. Rapporten <i>ska</i> offentliggöras samt ges in till nätmyndigheten.</p> <p>Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, nätmyndigheten får meddela närmare föreskrifter om innehållet i övervakningsplanen, om offentliggörandet <i>och om formen för inrapporteringen</i> av den årliga rapporten.</p>

6.2 Förslag på ändring av elförordningen (1994:1250)

Härigenom föreskrivs att 15 § elförordningen (1994:1250) ska ha följande lydelse.

15 §

<i>Nuvarande lydelse</i>	<i>Föreslagen lydelse</i>
<p>Nätmyndigheten får meddela föreskrifter om</p> <ol style="list-style-type: none">1. när gränserna för en nätkoncession för område kan ändras enligt 2 kap. 12 § ellagen (1997:857),2. de krav som <i>skall</i> vara uppfyllda för att överföring av el <i>skall</i> vara av god kvalitet enligt 3 kap. 9 § ellagen,3. innehållet i risk- och sårbarhetsanalyser och åtgärdsplaner enligt 3 kap. 9 c § samt om offentliggörandet av dessa,4. informationen till elanvändarna enligt 3 kap. 9 d § ellagen,5. skyldighet att rapportera elavbrott till nätmyndigheten,6. innehållet i en övervakningsplan enligt 3 kap. 17 § ellagen <i>och</i> om offentliggörande av den årliga rapporten,7. skyldigheten för den som har nätkoncession att offentliggöra sin nättariff enligt 4 kap. 11 § tredje stycket ellagen,8. offentliggörande av villkor i balansavtal enligt 8 kap. 4 b § ellagen,9. hur de uppgifter som avses i 8 kap. 12 § första–tredje styckena ellagen <i>skall</i> beräknas och redovisas för elanvändarna,10. skyldigheten för elproducenter att offentliggöra uppgifter enligt 8 kap. 13 § första stycket ellagen,11. skyldigheten för elleverantörer att lämna uppgifter enligt 8 kap. 13 § andra stycket, och12. insamling av de uppgifter som behövs för bedömning av nättariffers skälighet enligt 12 kap. 2 § ellagen.	<p>Nätmyndigheten får meddela föreskrifter om</p> <ol style="list-style-type: none">1. när gränserna för en nätkoncession för område kan ändras enligt 2 kap. 12 § ellagen (1997:857),2. de krav som <i>ska</i> vara uppfyllda för att överföring av el <i>ska</i> vara av god kvalitet enligt 3 kap. 9 § ellagen,3. innehållet i risk- och sårbarhetsanalyser och åtgärdsplaner enligt 3 kap. 9 c § samt om offentliggörandet av dessa,4. informationen till elanvändarna enligt 3 kap. 9 d § ellagen,5. skyldighet att rapportera elavbrott till nätmyndigheten,6. innehållet i en övervakningsplan enligt 3 kap. 17 § ellagen, om offentliggörande <i>och om formen för inrapporteringen</i> av den årliga rapporten,7. skyldigheten för den som har nätkoncession att offentliggöra sin nättariff enligt 4 kap. 11 § tredje stycket ellagen,8. offentliggörande av villkor i balansavtal enligt 8 kap. 4 b § ellagen,9. hur de uppgifter som avses i 8 kap. 12 § första–tredje styckena ellagen <i>ska</i> beräknas och redovisas för elanvändarna,10. skyldigheten för elproducenter att offentliggöra uppgifter enligt 8 kap. 13 § första stycket ellagen,11. skyldigheten för elleverantörer att lämna uppgifter enligt 8 kap. 13 § andra stycket, och12. insamling av de uppgifter som behövs för bedömning av nättariffers skälighet enligt 12 kap. 2 § ellagen.

6.3 Förslag på ändring av naturgaslagen (2005:403)

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 9 § naturgaslagen (2005:403) ska ha följande lydelse.

3 kap. 9 §

Nuvarande lydelse	Föreslagen lydelse
<p>Den som bedriver överföring av naturgas <i>skall</i> upprätta en övervakningsplan och se till att övervakningsplanen följs.</p> <p>Av övervakningsplanen <i>skall</i> det framgå vilka åtgärder som <i>skall</i> vidtas för att motverka diskriminerande beteende gentemot övriga aktörer på naturgasmarknaden. I planen <i>skall</i> dessutom anges de särskilda skyldigheter som de anställda har för att detta mål skall uppnås.</p> <p>Den som bedriver överföring av naturgas <i>skall</i> årligen upprätta en rapport över de åtgärder som vidtagits. Rapporten <i>skall</i> ges in till tillsynsmyndigheten och i samband därmed offentliggöras av ingivaren.</p> <p>Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, tillsynsmyndigheten får meddela närmare föreskrifter om innehållet i övervakningsplanen <i>och</i> om offentliggörandet av den årliga rapporten.</p>	<p>Den som bedriver överföring av naturgas <i>ska</i> upprätta en övervakningsplan och se till att övervakningsplanen följs.</p> <p>Av övervakningsplanen <i>ska</i> det framgå vilka åtgärder som <i>ska</i> vidtas för att motverka diskriminerande beteende gentemot övriga aktörer på naturgasmarknaden. I planen <i>ska</i> dessutom anges de särskilda skyldigheter som de anställda har för att detta mål skall uppnås.</p> <p>Den som bedriver överföring av naturgas <i>ska</i> årligen upprätta en rapport över de åtgärder som vidtagits. Rapporten <i>ska</i> ges in till tillsynsmyndigheten och i samband därmed offentliggöras av ingivaren.</p> <p>Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, tillsynsmyndigheten får meddela närmare föreskrifter om innehållet i övervakningsplanen, om offentliggörandet <i>och om formen för inrapporteringen</i> av den årliga rapporten.</p>

6.4 Förslag på ändring av naturgasförordningen (2006:1043)

Härigenom föreskrivs att 19 § naturgasförordningen (2006:1043) ska ha följande lydelse.

19 §

Nuvarande lydelse	Föreslagen lydelse
<p>Energimarknadsinspektionen får meddela närmare föreskrifter om innehållet i övervakningsplanen <i>och</i> om offentliggörande av den årliga rapporten enligt 3 kap. 9 § naturgaslagen</p>	<p>Energimarknadsinspektionen får meddela närmare föreskrifter om innehållet i övervakningsplanen, om offentliggörande <i>och formen för inrapporteringen</i> av den årliga rapporten enligt 3 kap. 9 §</p>

(2005:403).	naturgaslagen (2005:403).
-------------	---------------------------

ENERGIMARKNADSINSPEKTIONEN
Box 155 • 631 03 Eskilstuna • Besöksadress Kungsgatan 43
Telefon 016-16 27 00 • Telefax 016-16 27 01
registrator@ei.se • www.ei.se
Org.nr 202100-5695